

роботи підприємства на телебаченні або ж радіо, розміщення реклами в газетах, журналах, на білбордах та ін.

Після розробки медіа-плану потрібно скласти бюджет рекламної кампанії. Оцінка ефективності рекламної кампанії дозволить передбачити, який ефект буде від наступної кампанії, і чи варто дотримуватись її основних моментів у майбутньому.

Впровадження конкретних заходів дозволить підприємству досягти поставлених рекламних цілей, покращити його імідж та репутацію, викликати довіру в клієнтів, збільшити збут продукції, що виробляється на підприємстві, підвищити конкурентоспроможність, вийти на новий рівень - зарубіжний ринок продуктів і послуг.

Література:

1. Гаркавенко С.С. Маркетинг. Підручник. - 4-е вид. доп. - Київ: Лібра, 2006. 720 с.
2. Петруня Ю.Є., Маркетинг: Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 325 с.

Кавецький Андрій Сергійович

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Петрушка О. В.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Пенсійний фонд України (ПФУ) – центральний орган виконавчої влади, що здійснює керівництво й управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, провадить збір, акумуляцію та облік страхових внесків, призначає пенсії і готує документи для їх виплати, забезпечує своєчасне та в повному обсязі фінансування і виплату пенсій, допомоги на поховання, інших соціальних виплат.

Доходи та видатки Пенсійного фонду України відображаються у його бюджеті. Бюджет Пенсійного фонду – планутворення і використання цільового страхового фонду, що формується за рахунок страхових внесків до солідарної системи та надходжень з інших джерел (державний бюджет, фонди соціального страхування, добровільні внески тощо) [1].

Доходи бюджету ПФУ відіграють пріоритетну роль у забезпеченні населення пенсійного віку соціальними благами. До структури сукупних доходів бюджету Пенсійного фонду України входять як власні, так і передані кошти. Власними є кошти, які поступили від сплати обов'язкових страхових платежів, добровільних внесків, фінансових

санкцій і комерційної діяльності. Передані доходи – це кошти, які передаються з бюджету та з інших державних позабюджетних фондів [2, с. 112].

Проаналізувавши динаміку доходів бюджету Пенсійного фонду України протягом 2014–2017 років, можна дійти певних висновків. Так, у 2016 році порівняно з 2015 роком власні доходи Пенсійного фонду зменшилися на 58,2 млрд. грн. (на 34,2%), що пов'язано зі зниженням розміру ставки ЄСВ та зменшенням частки його розподілу на пенсійне страхування. Так, у 2015 році ставка ЄСВ становила 34,7% ФОП, частка ЄСВ на пенсійне страхування – 89,39%; у 2016 році розмір ЄСВ становила 22%, частка ЄСВ на пенсійне страхування – 79,65%; у 2017 році ЄСВ стягувалось у розмірі 22%, частка ЄСВ на пенсійне страхування становила 82,5%. За умови збереження розміру ЄСВ на рівні 2015 року власні доходи ПФУ розрахунково зросли б на 96,4 млрд. грн. і становили 208,1 млрд. грн., що забезпечило б зменшення на відповідну суму коштів державного бюджету для покриття дефіциту Пенсійного фонду та перевищення доходів над видатками Фонду в сумі 14,7 млрд. грн.

Також спостерігається негативна тенденція в плані того, що в період 2014–2017рр. щороку збільшувалися видатки з державного бюджету для фінансування дефіциту Пенсійного фонду, вони зросли на 25,1%, 50,4%, та 48,5% відповідно у 2015, 2016 та 2017 роках. Відповідно загальна сума надходжень до ПФУ у 2016 році зменшилася на 3,4% порівняно з 2015 роком і становила 255 801,1 млн. грн. У 2017 році загальна сума надходжень становила 296 281,7 млн. грн., що на 15,8% більше, ніж попереднього року [3].

Розглянемо детальніше склад та питому вагу складників дохідної частини бюджету Пенсійного фонду України протягом 2014–2017 років бачимо негативну тенденцію функціонування ПФУ, оскільки за аналізований період частка власних надходжень суттєво зменшилась (від 68,7% у 2014 році до 43,5% у 2016 році, хоча дещо зросла до 54,7% у 2017 році) [4]. Така ситуація пояснюється насамперед зниженням доходів від єдиного соціального внеску та, відповідно, їх питомої ваги у загальній структурі доходів. Передбачалося, що зменшення ставки ЄСВ приведе до детінізації ринку праці, заробітних плат, підвищення рівня доходів населення тощо. Водночас очікуваних результатів не досягнуто, оскільки поряд зі змінами ставок слід було передбачити підвищення рівня контролю за зайнятістю. Крім цього, відсутнє належне нормативно-правове та інформаційне забезпечення на весь період реформування ЄСВ, що створює умови невизначеності для платників.

Відповідно зменшення частки власних доходів привело до зростання питомої ваги переданих з ДБУ коштів (31,2% та 45,3% у 2014 та 2017 роках відповідно). Залучені доходи становлять велику частку бюджету

Пенсійного фонду, що є наслідком незбалансованості системи пенсійного забезпечення. До основних причин такої ситуації можна віднести випереджаюче зростання частки осіб пенсійного віку відносно економічно активного населення, повільне зростання мінімальної та середньої заробітної плати, високий рівень диференціації пенсійних виплат, тіньову зайнятість, економічну та політичну нестабільність [5, с.58].

Доходи Пенсійного фонду України відображаються у його бюджеті. Основні фінансові показники Пенсійного фонду України свідчать про збільшення його дефіциту та дисбаланс структури доходів і видатків у результаті системного порушення принципу економічної залежності видатків споживання від отриманих доходів і внутрішнього валового продукту. Необхідно підкреслити, що частка власних надходжень зменшується, при цьому дотації з державного бюджету в загальному обсязі фінансових ресурсів зростають.

З метою оптимізації управління процесами формування доходів необхідним є виконання комплексу взаємоузгоджених заходів щодо реформування пенсійної системи, що сприятимуть зростанню власних надходжень Пенсійного фонду України та зменшенню дефіциту його бюджету.

Література:

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: закон України від 9 липня 2003 р. № 1058–IV зі змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Розвиток державного пенсійного страхування в умовах пенсійної реформи: монографія [О.П. Кириленко, Б.С. Малиняк, О.В. Петрушка та ін.]: за ред. О.П. Кириленко, Б.С. Малиняка. Тернопіль: ТНЕУ. 2013. 350 с.
3. Бюджет Пенсійного фонду України. URL: <https://pfu.gov.ua/33933-byudzheth-pensijnogo-fondu-ukrayiny>.
4. Інформація про виконання бюджету Пенсійного фонду України URL: <http://www.pfu.gov.ua/pfu/doccatalog/document?id=277122>.
5. Петрушка О. В. Стан і проблеми формування доходів пенсійного фонду України в період реформування пенсійної системи. *Наука й економіка*. 2013. № 1(29). С. 56-61.